

NAISSENÇA E PRIMIÈRS PASSES D'UN OFICI PUBLIC DEDICAT A LA LENGA OCCITANA

BILANÇ PLURIANNAL
D'ACTIVITAT 2016-2020

Gropament d'Interès Public entre :

www.ofici-occitan.eu

SOMARI

- **CARTA D'IDENTITAT DE L'OFICI** P.4
- **L'IMPULSION D'UNA DINAMICA PARTENARIALA VERTUOSA AL PROFIÈIT DE LA LENGA OCCITANA** P.5
  - Una articulacion Estat/regions que ganhèt en efficacitat
  - Un espaci de dialòg e de collaboracion que se deu assolidar
  - Un partenariat que genera d'engatjaments financiers mai fòrts per la lenga
- **DE PRIMIÈRAS ANNADAS VIRADAS CAP A L'URGÉNCIA : DESVOLOPAR LA TRANSMISSION DE LA LENGA** P.8
  - Donar prioritat a l'escòla e a las jovas generacions
  - Acompanhar l'usatge de la lenga : un espaci d'accions que demòra d'investir per l'Ofici
- **AGIR SUS LAS REPRESENTACIONS LIGADAS A LA LENGA OCCITANA : DESPLEGAMENT DELS PRIMIÈRS DISPOSITIUS** P.12
  - Las primièras accions cap al grand public se meton en plaça
  - Una reflexion nacionala sus l'estatut de las lengas regionalas que conven d'alimentar
- **L'OFICI, L'AMBICION D'ÈSSER UN RELAI DINS LO PAISATGE INSTITUCIONAL E ASSOCIATIU PER FAVORIZAR L'IMPPLICACION DE TOTES** P.13
  - De relacions institucionals istoricas afortidas e de ligams novèls de bastir
  - De collaboracions amb los actors de terren que se devon assolidar
- **LA MISSION D'OBSERVACION E D'INFORMACION : MESA EN PLAÇA DE LAS FONDAMENTAS** P.15
  - Primiera estapa : la collècta de donadas
  - Per çò qu'es de l'avenidor : difusar e informar

Per mai d'informacions sus l'Ofici e son accion, trantalhetz pas a consultar nòstre site internet e sas actualitats : www.ofici-occitan.eu e a vos inscriure per recebre nòstra letra d'informacion « Correspondéncia ».

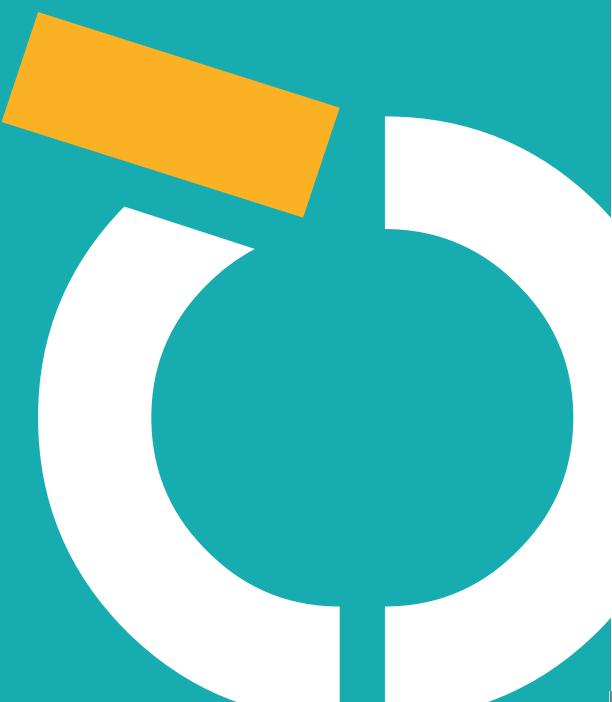
OFICI PUBLIC DE LA LENGA OCCITANA

contact@ofici-occitan.eu

Antena de Occitania
22, baloard Marescal Juin
31 400 Tolosa

Antena de Novèla-Aquitània
14 via François-de-Sourdis CS 81383
33077 Bordèu Cedex

Crédit photo : P3 : OPLO - P4 : Darnaud Antoine / Maugendre David /
Région Occitanie / Région Nouvelle-Aquitaine - P10 : OPLO
Conception réalisation : Office public de la langue occitane /
Laurent Granger consultant
Impression Reliefdoc - Août 2020
Reproduction interdite sauf autorisation.

L'Ofici public de la lenga occitana, plan mai qu'una aisina per la lenga

Las circonstàncias d'emergéncia de l'Ofici public de la lenga occitana dins lo paisatge institucional foguèron tot, levat d'evidentes : mentre que per d'autras lengas regionalas, a l'imatge del breton, la creacion d'Oficis lingüistics remonta a un vintenat d'annadas, l'unio de l'Estat e de las èx-Regions Aquitània e Miègjorn-Pirenèus al dintre de l'OPLO data de setembre de 2015. Aquela naissença, fruta de maitas annadas de trabalh de prefiguracion, daissèt la plaça a de desfises novèls.

Aquel dels mejans : coma l'Ofici, pensat e imaginat per cobrir un territòri de 13 departaments, pòt, en seguida de la fusion de las Regions, intervenir amb la meteissa equipa e de mejans de funcionament gaireben identics sus un airal lingüistic d'ara 22 departaments ?

Aquel de la legitimitat puèi : quina plaça ocupar, a l'interfàcia entre lo sector associatiu e d'autras collectivitats territorialas ? Quina articulacion trobar amb las politicas publicas culturalas, fòra del camp d'accions de l'Ofici, quand lenga e cultura son dos axes fondamentals e complementaris ?

Aquel del metòd enfin : coma botar en òbra una politica lingüistica partenarialia coerenta, mentre que los besonhs exprimits, l'istoric de l'implicacion dels actors publics e privats e la vitalitat de la lenga occitana son tan diferents sus aquel territòri immens ?

Se l'objectiu sembla pertant simple e partejat per totes los actors de la lenga - acréisser lo nombre de locutors actius -, l'aviada d'aquela novèla aisina comuna foguèt una escomesa.

La causida dels administrators sus aquellas primières annadas foguèt de s'entrevar de çò mai urgent : assegurar l'instruccio e la distribucion de las ajudas als operators lingüistics, concertar per fin de se dotar d'un plan d'action per las annadas a venir, e se concentrar sul desenvolopament d'accions en favor de la transmission de la lenga per l'escòla.

2020 es una annada importanta : de dispositius ineditos son estats lancats, l'Estat a desirat afortir sa participacion financiera, la còla es alargada e stabilizada. Pròva que l'Ofici entamena la primiera virada de son istoria : s'agís pas pus de pausar las fondamentas, mas plan de se desenvolopar e d'investir d'espacis qu'o poguèron pas èsser fins aquí.

Demest aquestes obradors de venir, los mai estrategics concernisson sens doble la socializacion de la lenga d'una man, e la dinamica d'union amb totes los actors associatius e institucionals, en comptant d'autras lengas regionalas, de l'autra.

Quatre ans aprèp la mesa en rota operacionala de l'Ofici, prenguèrem lo temps d'agitar lo camin percorregut e mai que mai d'envisatjar çò que demòra encara de bastir. Luènh d'un satisfecit, veguèrem d'enficiar los fracasses, los disfoncionaments, o encara çò que nos es estat impossible de menar fins a uèi. Mai que jamai, uèi, nos cal contunhar de créisser amb totes los e las que s'engatjan per la lenga, e totes los e las que demòra encara de convéncer.

Charline Claveau

Presidenta de l'Ofici public de la lenga occitana
Conselhèra regionala de Novèla-Aquitània delegada
a las Lengas e culturas regionalas

Una governància tripartita pel pilotatge...

1er Vice-president :
Patric Roux
Conselhièr regional delegat
d'Occitània

Presidenta :
Charline Claveau
Conselhièra regionala delegada
de Novèla Aquitània

2nd Vice-president :
Benoît Delaunay
Rector de l'acadèmia
de Tolosa

Conselhièrs regionals d'Occitània qu'an un sèti dins las instàncias :
Dominique SALOMON
Nadia BAKIRI

Conselhièrs regionals de
Novèla Aquitània qu'an un sèti dins las instàncias :
Mumine OZSOY
Marc OXIBAR

Representant de l'Estat qu'a
un sèti dins las instàncias :
Michel ROUSSEL
Director regional dels afaires
culturals d'Occitània

Creacion administrativa :
Setembre de 2015

Mesa en funcionament efectiu :
Març de 2016

Estatut juridic :
Gropament d'Interès Public entre
l'Estat e las Regions
Novèla-Aquitània e Occitània.

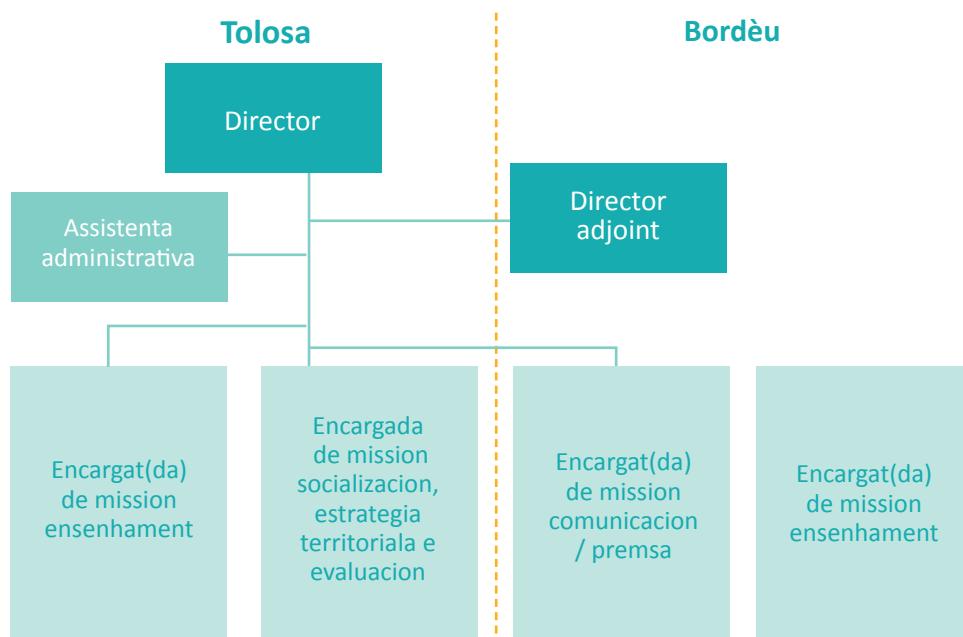
Domeni d'intervencion :
Politica lingüistica (ensenhamant,
transmission e socializacion de la
lenga occitana, notadament pel
biais dels mèdias)

Tipe d'accions :
Accions en « pròpi » e
« redistribucion » de las ajudas e
subvencions pel compte dels sieus
membres.

Territori :
22 departaments

*NB : Domeni de la politica culturala
(manifestacions, edicion literària...)
gerit en directa per las Regions e
l'Estat amb lo sostén del Cirdòc-Institut
occitan de cultura*

...e per la mesa en òbra, una equipa sus dos sites

*A títol de comparason e a
perimètre de mission identic...
de còlas e de territòris per metre
en òbra de politicas lingüísticas*

*Ofici public de la lengua basca :
4 partenaris publics e una còla de
14 ETP per un territòri d'un
mièg-departament*

*Ofici public de la lengua bretona :
8 partenaris publics e una còla de
25.5 ETP per 5 departaments (en
inclusent una mission toponimia /
terminologia)*

L'impulsion d'una dinamica partenariala virtuosa al profièit de la lenga occitana

92% de la población dels territoris de Novèla Aquitània, d'Occitània e de Val d'Aran se declaran en favor del manten o del desenvolopament de la lenga occitana, e gaireben **8 personas de 10** se dison favorables a d'accions publicas dins aquel sens.

Aquestes resultats, eissits de l'enquèsta sociolingüistica pilotada per l'Ofici en 2020 que portava sus 8 000 personas, permeton d'assolidar la conviccion que guidèt l'accion de l'OPLO : **fàcia a un tal estacament de la población a la lenga occitana, la reconquèsta lingüistica es un objectiu que se deu afirmar e portar per totes los nivèls de collectivitats, de la comuna fins a la Region, amb la contribucion de l'Estat.**

Tre la siá creacion, l'Ofici obrèt aital per renfortir son partenariat fondator entre l'Estat e las Regions Novèla Aquitània e Occitània.

Una articulacion Estat/Regions que ganhèt en efficacitat

La promocion de las lengas e culturas regionalas es una **competéncia partejada**, es a dire pas pròpria a una sola collectivitat o a l'Estat, **coma o dispausa la lei NOTRe**. Se un cèrt nombre d'accions son menadas pels uns e pels autres, la creacion de l'Ofici es lo primièr pas cap a una articulacion formalizada de las **acciones de las Regions Novèla Aquitània, Occitània e de l'Estat**.

Dins la bastison d'aquesta articulacion, l'Ofici es çaquejà confrontat a una situacion complèxa : un perimètre territorial fòrça espandit, sens cap de mesura amb lo de las autres lengas de França, un nombre plan important d'actors territorials dinstints, de logicas de fonctionament differentas entre servis de deconcentrats e decentralizats.

Aquel **partenariat institucional** jove permetèt çaquejà a l'Ofici l'apropriacion d'un **espaci novèl de cooperacion** :

- Amb la **signatura, tre genièr de 2017, d'una convencion ministeriala en favor del desenvolopament de l'ensenhament de la lenga occitana** que s'aplica als 5 rectorats concernits.
- Amb **l'armonizacion, per l'Ofici, de l'intervencion publica en sostén a d'actors interregionals** : 1ers finançaments sus contribucions interregionals de Canopé-CAP'OC (produccion e difusion de material pedagogic), d'Òc-Bi (sosten a l'ensenhament bilingüe public) tre 2016, d'Aprene (formacion dels ensenhaires del malhum Calandreta) tre 2018.
- Mestanben amb l'**extension territoriala de dispositius regionals plebiscitats en matèria de politica lingüistica** :
  - dempuèi 2017, las borsas per encoratjar d'estudiants a s'endralhar cap a l'ensenhament de l'occitan ENSENHAR Estudiant son estadas **espandidas a las èx-regions Lengadòc-Rosselhon e Lemosin** ;
  - l'ajuda financiera al passatge del **Diplòma de Competéncia en Lenga** es d'ara enlà **accessible en Novèla Aquitània** ;
  - e a comptar de l'annada escolara **2020-2021**, lo dispositiu de formacion d'ensenhaires d'occitan **ENSENHAR Professor** serà **espandit a la region Occitània** !

Un espaci de dialòg e de collaboracion que se deu assolidar

Malgrat aquelas primières avançadas, l'Ofici demòra un **espaci de dialòg de legitimar e renfortir**, e mai particularament a l'escala nacionala e al prèp d'unes servis deconcentrats.

Aital, d'exemple, dins un contèxte de **reforma del bachelierat e del licèu** qu'afortís bèlament la concurréncia entre l'occitan e l'ensemble de las autres disciplinas, l'Ofici despleguèt maites mejans d'accion :

- De **recomandacions tecnicas** en amont de la publicacion de la reforma (2018) per redusir la concurréncia entre l'occitan e las autres disciplinas e manténer una valorizacion de l'opcion a l'examèn, mas pas presas en compte pel ministèri ;
- D'**accions politicas**, al dintre dels sieus organs deliberants, amb lo depaus per las Regions d'una mocion adreçada al President de la Republica, als Presidents de l'Assemblada nacionala e del Senat per la mesa en òbra d'un plan d'urgéncia per las lengas regionalas que prevei un estatut e de mejans assolidats e perennes per l'ensenhamant public e privat jos contracte ;
- La **produccion de donadas d'analisi de l'impacte de las mesuras** a l'escala de las quatre acadèmias amb una enquèsta al prèp dels ensenhaires d'occitan del segondari per assolidar los elements chifrats suls efièits de la reforma, e confirmar una **baissa significativa de quasi 20% dels efectius** al licèu sus las 4 acadèmias que l'Ofici cobrís.

La question de crear un estatut de l'ensenhamant de l'occitan es doncas totjorn d'actualitat.

D'autra part, d'autres obradors dins lo sector de l'ensenhamant coneisson una mesa en òbra de còps mai lenta, sul plan de las **declinasons academicas de la convencion quadre pel desenvolopament de l'ensenhamant de l'occitan** d'exemple : la convencion per l'Acadèmia de Bordèu es estada mesa en plaça tre 2017, e tre 2018 per aquela de l'Acadèmia de Lemòtges. La convencion que pòrta sus l'Acadèmia de Tolosa, qu'assòcia plan de collectivitats, es estada adoptada en 2019, e aquela que pòrta sus l'Acadèmia de Montpelhièr, pendent l'estiu 2020.

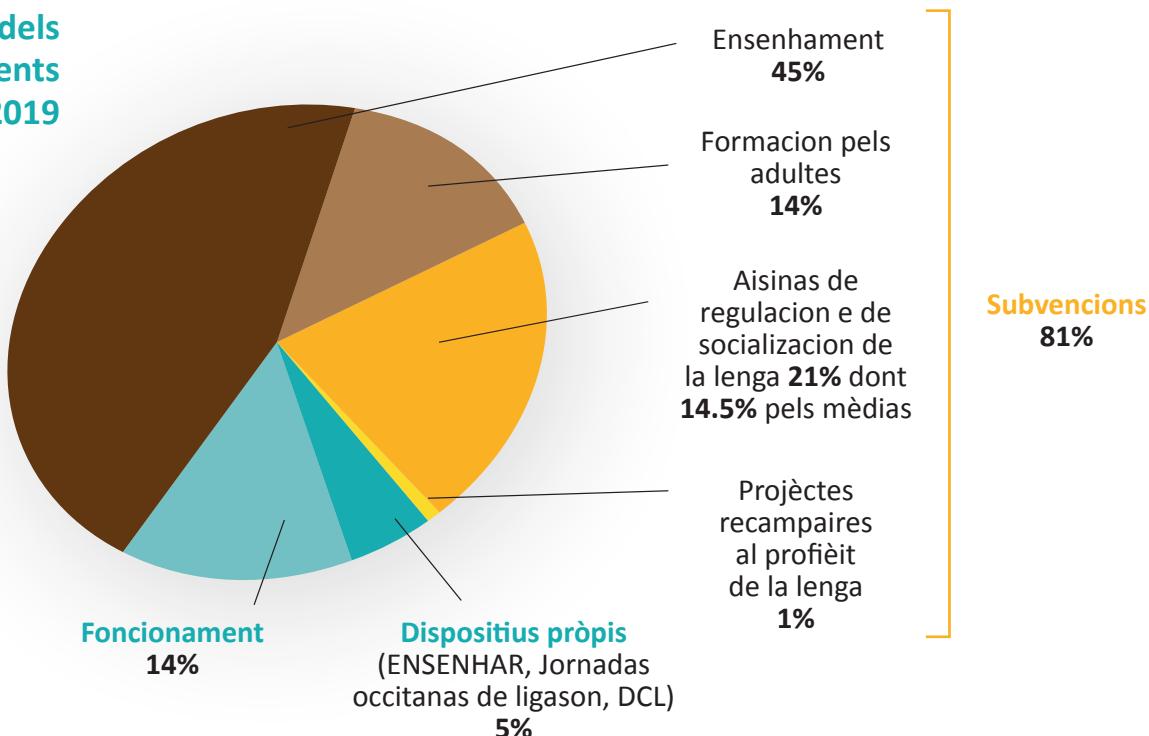
Un partenariat que genera d'engatjaments financiers mai fòrts per la lenga

Al despièit de las **constrentas budgetàrias importantas que pesan sus las collectivitats**, l'Ofici travalhèt a la mesa en òbra d'una politica lingüistica comuna a tres institucions, sus 22 departaments.

En **2017**, las contribucions de las Regions e de l'Estat s'enauçavan a **2.747 M d'€**, e se montan en **2020 a gaireben 3.117 M d'€¹** dedicats a l'encòp al **programa d'activitat** (subvencions o dispositius de borsas) e al **foncionament** (massa salariala, mercats publics...), un budgèt çaquejà inferior als autres oficis en comparason del perimètre d'accion e del territòri cobert.

¹ En tenent compte de crèdits d'investiment cogerits amb las doas Regions

Reparticion dels engatjaments finançiers 2019

E una collaboracion marcada per :

En mai de las contribucions dels membres, l'Ofici reculhiguèt en 2019 de finançaments extèrnes a nautor de **191 900 €²** destinats a realizar una enquèsta sociolingüistica sus la lenga occitana d'un ample inedit. D'autra man son **demandats per fin 2020** quasiment **14 000 €/an finançats per l'ANRT pendent 3 ans** dins l'encastre d'una borsa de recèrca CIFRE³.

² Un finançament europèu e de l'Euroregion Novèla-Aquitània Euskadi Navarra de 166 500 € dins l'encastre del programa POCTEFA e dels fonzes complementaris per ajustar una part qualitativa a aquela enquèsta a nautor de 25 430 € dins l'encastre d'un programa de cooperacion internacionala Quebec-Novèla Aquitània

³ Convencions Individualas de Formacion per la Recèrca

De primières annadas viradas cap a l'urgéncia : desvelopar la transmission de la lenga

Donar prioritat a l'escola e a las joyas generacions

Fàcia a la **baissa continua del nombre de locutors**, l'urgéncia per l'Ofici es estada d'agir per **melhorar l'ofèrta d'ensenhament escolar**, que constituis un levador **fondamental cap a la reconquèsta lingüistica**.

La lenga occitana es ensenhada dempuèi plan d'annadas de biais extensiu (iniciacion, opcion o LV2), mas son ensenhament intensiu (bilingüe) es mai recent :

- Tre **1979** dins d'escòlas del **malhum associatiu Calandreta** qu'estructurèt puèi una ofèrta en collègi e recentament en licèu ;
- Dempuèi **1989**, dins l'**ensenhament public** amb lo sosten dels malhums associatius de la **Federacion dels Ensenhaires de Lenga e Cultura d'Òc (FELCO)**, **los Centres Regionals dels Ensenhaires d'Occitan (CREO)** e **d'Òc-Bi**.

Aquela ofèrta s'es enriquida al fial dels ans, fins a aténher, en 2019-2020, **mai de 950 sites d'ensenhament**, per **mai de 48 000 escolans** de la mairala a l'universitat suls 22 departaments que l'Ofici cobris.

Çaquelà, de **frens al desvelopament perduran** : manca de ressorsas ensenhantas formadas, condicions de travalh de còps malaisidas pels ensenhaires (seguit de maites nivèls, estatut de remplaçants per un nombre important de professors titulars⁴, causida encara limitada pel material pedagogic...), rompedura de la continuitat pedagogica sus d'unes territòris, concurréncia aumentada amb las autres disciplinas, deficit de valorizacion territorialia de l'occitan a l'exterior de l'escola... **Apréner e ensenhar l'occitan o en occitan a l'escola es pas un afar de res, mentre qu'aquò pòt èsser una pòrta d'entrada cap a la lenga per tota la familia !**

> Exemples d'accions de l'Ofici

► Lo desplegament de dispositius de formacion per aumentar lo nombre d'ensenhaires

Del vejaire de totes, associacions professionalas o partenaris publics, la **manca de ressorsas ensenhantas es una de las empachas principales al desvelopament de l'ensenhament**, notadament dins lo 1er gra.

Es doncas plan en amont que cal agir, amb lo sosten d'actors de l'ensenhament superior.

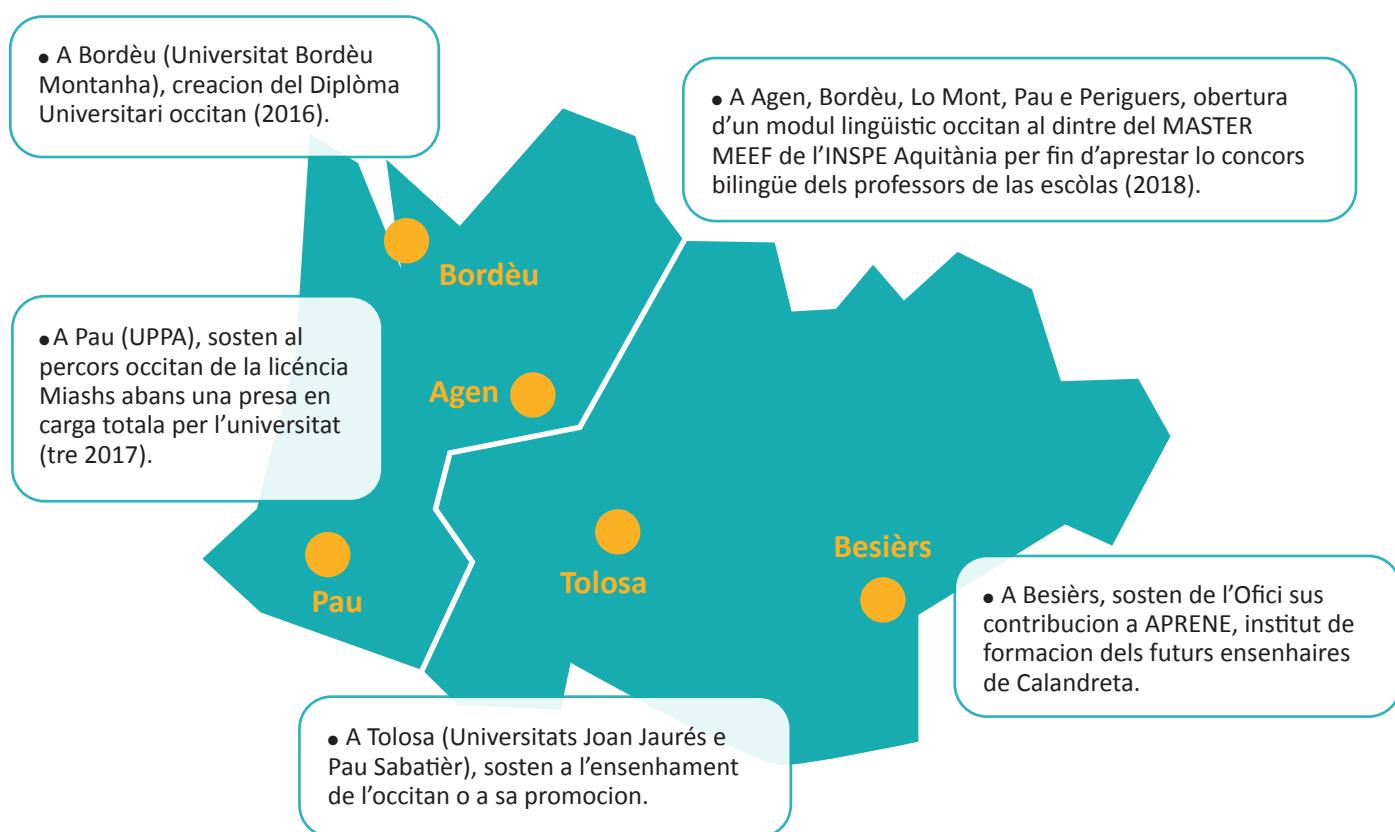
Aital, dempuèi 2017 l'Ofici a desplegat mai d'una mesura :

- **Lo desvelopament de las ajudas ENSENHAR Estudiant e Professor, amb 67 beneficiaris dempuèi 2017, e d'evolucions màgers del dispositiu accessible als professors e professoras en 2019** (notadament un manten integral del salari per l'Educacion nacionala dins l'acadèmia de Bordèu e una durada de formacion perlongada).

⁴ Titular en zòna de remplaçament : lo professor deu exercir sus mai d'un establiment.

• **Lo supòrt a la creacion de filières d'ensenhamant superior**, en particular quand permeton de se destinar als mestiers de l'ensenhamant :

• **Lo sosten a la creacion d'una preparacion a la primièra agregacion** de lenga occitana (2018).

E dempuèi 2017, per totes los occitanofòns que vòlon certificar lor nivèl en lenga occitana dins lor quotidian professional, un **sosten financièr per l'inscripcion al Diplòma de Competéncia en Lenga (DCL)⁵ Occitan** (gaireben 40 candidats sostenuts per l'Ofici).

► L'acompanhament dels escolans dins l'apprensatge

> **Per un sosten financièr creissant als actors de terren ligats a l'ensenhamant**

Dins lo corrent de las siás primièras annadas d'existéncia, en conformitat amb las orientacions aprovadas, l'Ofici s'es estacat a renfortir lo malhatge associatiu en permetent lo manten e lo desenvolapament de l'ensenhamant de la lenga occitana, amb una **aumentacion constanta de las subvencions alogadas per aténher mai d'1,305 M d'€ en 2020**.

E notadament :

- **Pel desenvolapament de l'ensenhamant bilingüe dins lo sector public**, un afortiment tre 2017 de l'ajuda a Òc-bi (+50 000€) balisada sus la creacion d'una mission de desenvolapament en Occitània.
- **Pel desenvolapament de l'ensenhamant immersiu associatiu :**
  - + 10 000 € per la Federacion Aquitània de las Calandretas en 2018 ;
  - + 130 000 € en 2020 a la Confederacion de las Calandretas pel sosten a l'aviada del licèu de Montpelhièr.

⁵ Diplòma creat pel ministèri de l'Educacion nacionala, certifica lo nivèl lingüistic segon lo quadre europeu comun de referéncia per las lengas

> Mas tanben gràcias a d'acions cibladas suls joves

Los escolans son tanben al centre de l'atencion de l'Ofici, amb la mesa en òbra de **maitas accions per aisinar l'aprendissatge e renfortir l'atractivitat dels cursus occitans :**

- **De manuals escolars elaborats** e editats pel malhum Canopé-CAPÒC e **botats a disposicion a gràtis** per totes los escolans que profeitan d'un ensenhamant d'occitan (nauça de finançament de 50 000 € en 2017),
- **Un chèc-libre Libe-Libre !** de 20 euros per la crompa d'un obratge per joves en occitan a **cada dròlle escolarizat en seccion bilingüe o en classa immersiva** dins las acadèmias de Bordèu e Lemòtges a la dintrada de 2020,
- **Un solaç** per las familhas e los ensenhaires **del temps de l'embarrament**, amb la mesa a disposicion gratuita de dessenhs animats e de serias doblats en occitan per **Conta'm**. E a la dintrada 2020, mesa en plaça de tarifas preferencialas sus la futura plataforma ÒCVOD de programs en occitan per las **escòlas bilingüas e immersivas** d'Occitània e Novèla Aquitània **en complement de totes los programas audiovisuals accessibles a gràtis** sus **ÒCtele**, la primiera cadena de television en occitan,
- **De jornadas e de setmanas occitanas** dins los collègis e los licèus de Novèla Aquitània, per fin de promòure l'aprendissatge de l'occitan al delà del collègi e **enfortir la continuitat pedagogica** amb lo licèu a l'entorn d'activitats ludicas.

Acompanhar l'usatge de la lenga : un espaci d'accions que demòra d'investir per l'Ofici

La **transmission de la lenga occitana e la siá socializacion** son los **dos axes d'intervencion de l'Ofici**. Se las accions de l'Ofici en matèria de transmission, en particular dins lo camp de l'ensenhamant, son nombrosas e de mai en mai estructuradas, **son ròtle dins lo camp de la socializacion lingüistica demòra encara de definir**, de tant qu'aqueste camp concernís l'ensemble dels partenaris publics, de la comuna a l'Estat, en fucion de lors competéncias respectivas.

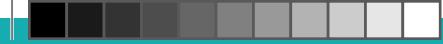
Per exemple, quina plaça trobar sus la tematica de la senhaletica bilingüa, activada d'un biais eterogenèu per las collectivitats territorialas e los servis deconcentrats de l'Estat ? O encara dins lo sector mediatic, quina modalitat d'acompanhament reténer dins lo respècte de l'independéncia editoriala, e en complementaritat amb los autres finançaires publics ?

Qué que ne siá, l'Ofici s'estaca a **favorizar l'apprentissage lingüistic d'interès personal** per un sosten important a **l'oferta de corses per adultes** tanplan coma a las **activitats lingüísticas de proximitat** : en mejana dempuèi 2017, **gaireben 380 000 €** son dedicats cada an als malhums de l' Institut d'Estudis Occitans (IEO) e als Centres de Formacion Professionala Occitans (CFPO(C)).

Lo Gropament sosten tanben de **mèdias per la produccion de programas en lenga occitana**, en particular dins los **sectors audiovisual e radiofonic** (en mejana **436 000 € entre 2017 e 2019**). Aquestes sectors, notadament l'audiovisual, son **tanben sostenguts dirèctament per las Regions Novèla Aquitània e Occitània**, per la signatura de Contractes d'Objectius e de Mejans amb ÒCtele, e mai per d'ajudas específicas a las ràdios. Las ràdios occitanas son tanben finançadas per l'Estat dins l'encastre del Fons de sosten a l'expression radiofonica (FSER).

Las annadas a venir daissan doncas entrevésers **plan de desfises per l'Ofici dins lo camp de la socializacion de la lenga occitana**, e notadament :

- **Sosténer**, en coeréncia amb las causidas de l'Amassada generala de l'Ofici, las **accions que permeton d'environar l'enfant**, per que la practica lingüistica se limite pas a l'escòla, mas s'espandisca a la familha e a l'espaci public de proximitat ;
- **Desvolopar d'engenheria per poder respondre a las collectivitats** volontàrias per fin de botar en obra d'accions de proximitat, notadament sus la senhaletica (tanben sonòra) en complement dels dispositius d'ajuda existents dins d'unes territòris ;
- **Obrir un talhièr de reflexion suls mèdias occitans**, dins l'amira de renfortir la preséncia de la lenga dins l'espaci mediatic, tanben en passant per de partenariats amb de mèdias francofòns ;
- **Definir, amb lo CIRDÒC-Institut occitan de cultura, los espacis de privilegiar o los partenariats de crear per acréisser la preséncia de l'occitan dins los espacis publics** (per de practicas culturalas, esportivas o culinàrias...).

Agir sus las representacions ligadas a la lenga occitana : desplegament dels primièrs dispositius

Las primièras accions cap al grand public se meton en plaça

Se l'enquèsta sociolingüistica pilotada per l'Ofici en 2020 suls territoris de Novèla Aquitània, Occitània e Val d'Aran permet de constatar una **baissa del nombre de locutors**, mòstra tanben una **nauça sensibla de la transmission familiala**. Aquò daissa entrevéser una fin de la « vergonha » (de parlar “patois”), e lo mejorament de l'imatge e de las representacions de la lenga occitana estent que d'ara enlà **85% dels estatjants pensan que « l'occitan permet al monde de s'estacar a lor territòri ».**

Aquel constat ven assegurar las conclusions dels **talhièrs de concertacion menats en 2018** per l'Ofici dins l'encastre de l'elaboracion del sieu plan d'accion **en favor del mejorament de l'imatge e la visibilitat de la lenga occitana e de l'implicacion de las collectivitats dins aquela dinamica de reabilitacion.**

Es doncas important per l'Ofici d'agir al prèp del public bèl per fin de valorizar la lenga occitana :

- Per la votason, en 2018, d'una **estrategia de comunicacion** per las annadas a venir ;
- A travèrs la preparacion d'una **campanha de comunicacion grand public** en partenariat amb las collectivitats de primièr gra,
- En sostenen d'**iniciativas novatoras**, coma la corsa participativa en favor de la lenga « La Passem », organizada pel primièr còp en 2018.

Una reflexion nacionala sus l'estatut de las lengas regionalas que conven d'alimentar

En mai d'aquestas accions de terren, l'Ofici a tanben per tòca de **sosténer una dinamica d'escambi al prèp dels decideires, en coordinacion amb los autres oficis e actors de las lengas regionalas.**

Aital, qu'aquò siá per d'**acciones politicas del temps de las amassadas deliberantas** dels sieus membres o per la siá **participacion a d'eveniments nacionals e internacionals** coma la jornada del 8 d'abril de 2019 al Palais de Luxemborg⁶ o encara una jornada de travalh organizada a Brussèlas per la Generalitat de Catalunya en setembre de 2019, l'**Ofici participa activament a la reflexion a l'entorn de la definicion d'un estatut per la lenga occitana.**

L'Ofici es convencut que lo mejorament de l'estatut de las lengas regionalas en França pòt passar sonque per d'accions comunas e concertadas amb los autres actors dels territoris concernits. Aquò deu passar per l'estructuracion e l'animacion d'un malhum perenne, que demòra de bastir.

⁶ Jornada coorganizada per ELEN, Malhum europèu per l'egalitat de las lengas, lo Congrès permanent de la lenga occitana e Kevre Breizh

L'Ofici, l'ambicion d'èsser un relai dins lo paisatge institucional e associatiu per favorizar l'implicacion de totes

De relations institucionals istoricas afortidas e de ligams novèls de bastir

> De ligams teissuts amb los Departaments, notadament sus l'ensenhamant en occitan

Los Departaments, per çò qu'an una vision fina de las dinamicas de lor territòri, son de **partenaris claus per l'Ofici**.

Se los mejans umans restricts de l'Ofici permeteron pas fins ara de crear de relacion estreita amb los 22 departaments, maites ligams se son bastits al fial dels ans :

- **Supòrt tecnic als Departaments dins l'encastre de l'elaboracion dels objectius ligats als convencionaments academics pel desenvolopament de l'ensenhamant de l'occitan e dins lor mesa en òbra ;**
- **Escambis dins l'encastre de maites projèctes de l'Ofici** : desplegament de campanhas de comunicacion sus l'ensenhamant de l'occitan, participacion a d'instàncias tematicas (comitat-conseilh prefiguratiu de l'Ofici, comitat de pilotatge de l'enquèsta sociolingüistica...)

Un dispositiu experimental de partenariat territorial lançat en 2019

Dordonha, lo 1er departament a convencionar amb l'Ofici :

- **Per assolidar a desenvolopar l'ensenhamant de l'occitan** (organizacion d'una jornada de ligason collègi-licèu, distribucion de plaquetas d'informacion sus l'ensenhamant de l'occitan...),
- **Per acréisser la visibilitat de la lenga dins l'espaci public, (partenariat ligat als vidèos « Lenga d'òc, lenga de còr »** a l'entorn de la lenga occitana, sas representacions e son ancoratge en Dordonha per Òctele, plaqueta d'informacions a destinacion de las comunas...),
- **Per renfortir l'avaloracion de la politica lingüistica publica** (resultats de l'enquèsta sociolingüistica amb focus territorial, primières aisinas d'observatori creadas per l'Ofici...).

> Mas tanben d'actions d'acompanhament envisatjadas cap a las comunas e intercomunalitats volontàrias...

Perque l'escalon local es sovent lo primièr relai de la population (informacions sus l'escolaritat, eveniments culturals locals...), es **essencial, pel desenvolopament de politicas publicas coerentas e partenarialas, de sensibilizar los elegits sus las possibilitats de valorizar lor territòri en passant per la lenga e la cultura occitanas.**

Sul modèl dels Oficis publics de la lenga basca e de la lenga bretona, e, mai recentament de l'Institut del Galò, l'Ofici desira **acompanhar las collectivitats sus diferents obradors intèrnes en partenariat amb los actors de terren** (partatge d'experiéncias entre elegits locals, mesa en plaça de senhaletica bilingüa, obertura d'una filièra d'ensenhamant...).

Aital, gràcias a la definicion d'una **estrategia territoriala centrada sus de territòris dinamics en matèria de lenga e cultura occitanas**, (via la presència d'un ensenhamant, d'associacions, d'eveniments culturals o encara de collectivitats proactivas), l'Ofici prevei sos primièrs acompañaments a la dintrada de 2020, **en ligam amb lo CIRDÒC-Institut occitan de cultura**.

De collaboracions amb los actors de terren que se devon assolidar

En mai dels actors institucionals, l'Ofici es tanben **en ligam amb 80 organismes environ**, qu'òbran dins lo camp de la politica lingüistica, notadament dins l'encastre de las subvencions qu'atribuís.

Es doncas amb la **volontat d'entamenar un dialòg qualitatiu amb sos interlocutors de terren** que l'Ofici lancèt en 2018 un important procès de concertacion qu'acampèt mai de 180 participants sus 5 departaments. En sortissent d'aquestes trabalhs comuns, l'OPLO decidiguèt d'inclure dins lo sieu plan d'accion la mesa en plaça d'aisinas de dialòg amb sos partenaris, associatius e institucionals.

Aital, en **març de 2019**, l'Ofici recampèt un **Comitat-conselh prefiguratiu**, en qualitat d'instància consultativa. La perennizacion e l'amplificacion d'aquela **aisina experimentala** son a l'estudi. Per aquò poiriá dins l'avenidor èsser sollicitat sus l'estrategia, los enjòcs, las perspectivas a tème mejan o long, e parièrament suls projectes de dispositius pròprios de l'Ofici.

Aprèp las primièras annadas d'existéncia, l'**Ofici assolidarà las relacions amb d'actors associatius/privats estructurants**, notadament per la pròcha **mesa en plaça de convencionaments pluriannals amb divèrses actors** (per exemple : lo Congrès permanent de la lenga occitana, lo malhum Calandreta, Òc-Bi... e aquò tre la fin d'annada 2020).

La mission d'observation e d'informacion : mesa en plaça de las fondamentas

Per sensibilizar la population e los elegits e renfortir l'engatjament en favor de la lenga occitana, es necessari de portar d'**elements tangibles que confòrtan la preséncia de l'occitan sul territòri e l'estacament que suscita.**

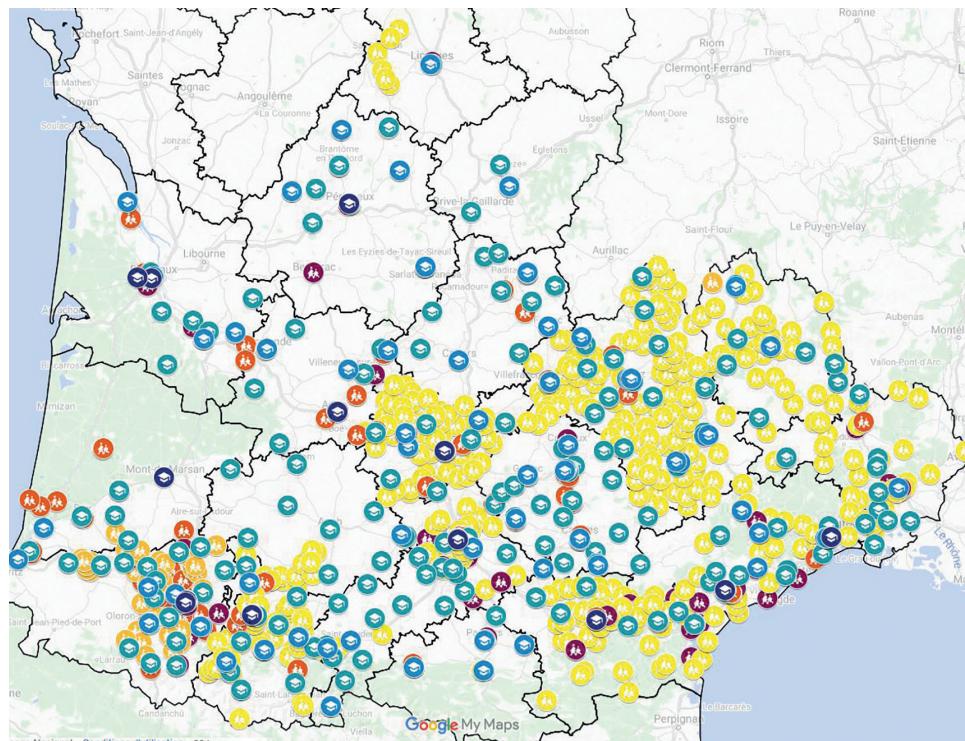
Per aquò, e per fin d'apevar lo trabalh de terren de las asociacions que faguèron massisament part, del temps de la concertacion menada en 2018, de **dificultats importantes a comunicar a l'entorn de l'ofèrta lingüistica e cultural**, l'Ofici a per **mission d'informar**, de biais regular, sus l'occitan (practica lingüistica, representacions, ofèrta d'aprendissatge e de socializacion de la lenga,...).

Primiera estapa : la collècta de donadas

L'enjòc, sus un tal territori, es de **poder compilar e centralizar las informacions**, que s'agisca del desenvolopament de l'ensenhamant, de la localizacion d'un establiment escolar o de corses per adultes o encara d'iniciativas portadas per de collectivitat.

Tre 2018, l'Ofici travalhèt a un **estat dels luòcs sus la basa d'informacions institucionalas e associativas**, e realizèt una **cartografia d'aquelas donadas** (accessibla sul site de l'Ofici), amb la publicacion, pel primièr còp en 2019, d'un **bilanç complèt de dintrada sus las 4 acadèmias cobèrtas per l'accion de l'Ofici**.

En mai de las informacions factualas sus l'ofèrta en matèria de lenga occitana, es de còps necessari de **far lo punt sus la practica lingüistica** : l'Ofici s'es doncas apoderat l'enjòc que consistissiá a **tornar aviar una enquèsta sociolingüistica** sul sieu territori, mercés a l'obtencion de fonzes europèus e de fonzes de cooperacion Québec-Novèla Aquitània, en **questionant 8 000 personas** per telefòn.

L'enquête sociolingüistica de l'Ofici, un projècte d'un ample inedit per tornar afirmar la necessitat d'una accion publica fòrta al benefici de la lenga occitana que permet :

- De far lo bilanç e constatar las evolucions de la practica lingüistica suls territoris de las èx-regions Aquitània e Miègjorn-Pirenèus,
- De dispausar pel primièr còp d'elements d'analisi sus las èx-regions Lemosin e Lengadòc-Rosselhon e sus la Charanta occitana,
- D'anar quèrre d'elements comparatius en çò de nòstres vesins de Val d'Aran (Espanha), ont la lenga beneficia d'un estatut de cooficialitat,
- D'apondre, pel primièr còp, una part qualitativa sus las representacions e percepcions de la lenga occitana a travèrs una seria d'entretens al prèp d'un seissantenant de personas (resultats finals en 2021). Serà completada per un programa de recerca de 3 ans lancat per l'Ofici dedicat a l'analisi de las representacions sociolingüísticas dins lo domeni de l'ensenhament de l'occitan, amb l'objectiu d'elaborar una argumentacion científica que cercrà de demultipliar los levadors de motivacion en çò dels dròlles e dels parents.

Per çò qu'es de l'avenidor : difusar e informar

Aquestes primièrs prètzfaits d'identificacion complits, s'agís ara de valorizar l'ofèrta al mai prèp dels territoris per una apropiacion larga e un usatge comun.

Amb, per exemple, la creacion en 2018 d'un desplegant « Je me jette à l'oc » destinat a sensibilizar las elegidas e los elegits locals sus la preséncia de la lenga e cultura occitanas a l'escasença de la correguda La Passem en Bearn, lèu replicat dins l'encastre d'un partenariat amb de Pargues Nacionals Regionals...

O encara de desplegants sus l'occitan al collègi e al licèu, elaborats en partenariat amb l'Educacion nacionala e difusats massisament dins totes los establiments escolars del 2nd gra que perpausen l'occitan a la dintrada de 2020.

Los desfises per l'Ofici demòran encara nombroses en matèria d'observacion e d'informacion, amb l'objectiu de mesa en plaça d'un observatori interactiu e de basa de donadas publicas e cartografias pel grand public mas tanben per respondre als besonhs de la comunautat educativa o de cercaires...